

Ese de două ori în septembra: Joi-a și Dominecă; era cindu-vă prețințe importante și materiale, va fi de trei său de patru ori în septembra.

Prețul de prenumerare.

pentru Austria:

pe anu întregu	8 fl. v. a.
diumetate de anu	4 fl. v. a.
, patrariu	2 fl. v. a.
pentru România și străinătate:	
pe anu întregu	12 fl. v. a.
, diumetate de anu	6 fl. v. a.

Pesta, în 16/28 octombrie 1871.

Dietă Ungariei astăzi la 11 ore și-a deschis siedintele în celu din urma perioadei alu seu, de unde se crede că — acum aceste siedintă se vor continua pana la 20 aprilie, cindu mandatul presintei case representative spira.

In acăsta de facia sesiune ar fi decisă se desbata și votedie multe din cele mai momentuoase și urgente obiecte, și intre acestea de a supră o nouă lege electorală.

Necesitatea și urginită unei atare legi totă lumea o recunoște, regimul insusi nu o data a promisă că va aduce naivitatea legalatiunei unu proiect de reformă; insă — pan' acumă nu și-a implementat promisiunea, și este mare întrebare, de căva veni să si-o împlinescă!

Totă lumea scia că acestu guvernă magiaru alu nostru nu se poate sustine de cătu prin legi rele, defecuoase, nedrepte, cari se lese arbitriului și fortiei lui locu destulu.

Cei ce tieni asia dara, că impreguiările de astăzi n'ar fi favorabili pentru d'a scote la lumina si d'a trece prin dieta o lege electorală *machiavelistică*, care să impara mai dréptă și mai liberale, eră in fapta să fia intocmai atât de rea ca cea de astăzi, -- aceia nu credu că ministeriu dlui Andrassy o să-si împlinescă ingagiamentele luate a supră-si în acăsta privintia, — și cele ce resuia din curcurile guvernementali, intarescu acăsta indoiela.

Ministeriul, asiă se sună, mai an-

tau de totă are să propuna unu proiect de lege pentru impreunarea și organiza-

rea *inti'un'a* a oraselor sorore *Buda-Pesta*; apoi au să vina la rondu proiectele de lege despre regularea urbarialitătilor inca neregulate; de aci in colia bugetulu va dă multă ocupatiune Dietei, apoi — poate că colo in februarie, de cătimpulu — politicu, se 'ntielege, va fi bunu, se vor pune pe măs'a casei depu-

tatoru și unele modificatiuni pentru legea electorală!

Astfelii ni sună cătile guvenemen-

tali. —

In siedintă de astăzi a casei repre-

sentative, presidiul si-a facut aretările sale, s'a votatu spesele casei pentru op-

tomvre, eră dlu *Helfy* din stangă estrema a interpellatu pe dlu c. Andrassy pentru amestecul ce a avut in cér'a si crisia constituutiunale d'intre nemti si cehii Cis-

laitaniei. —

Si acumă asia dara să trecemu si noi a vorbi la rondulu nostru despre acea certă si crisia. Avem pră putinlocu d'a spune multe; dar si putiene vor a-junge. Precum sună totă scirile, certă este decisa, de căva se poate numi decisiune, respingerea unor pretensiuni — deplină justă, si reclamate de unu poporu mare, de cinci milioane de suflete, si spriginită de majoritatea precumpenitoră a popóralor monarhiei, popora ce numera cu cehii preste *dubine-dieci* si *dubine* de milioane de suflete, facia de nemti si magiari si lipiturile loru, toti cu totulu abia diu-

metat e atât'a!

Ministeriul Hohenwart deci, chiamatu de Imperatulu pentru d'a mediloci impă carea popóralor nemultumite, după ce planulu lui de impacare, combinat cu consentiulu MSale, acum cindu eră se se traduca in viétia, prin MSa, la staruiniță columnelor dualiste egemone, Beust si Andrassy — s'a respinsu, joi-a trecută si dede demisiunea si — dnii nemti si magiari dualisti n'au nici căta indoiela că — ea va fi primita.

Pana in momentu insă, Ministeriul

Hohenwart si contiu funtiunea, eră cercurile politice, si diaristica si frementă mintile, că — *bre quid nunc?* Cele mai deschiiate pareri se dau. Cei mai multi totusi credu că are să urme unu Ministeriu de transitiune, carele adeca să nu aiba altă mai de frunte missiune de cătu a „calmă“, adeca a molcomi in totă părțile, pentru ca valurile pasiunilor iritate să nu dea peste tieruri.

Sunt insă si opinioni cari tieni că si cehii si toti ceialalti natiunali neodihniți si pretensiivi, trebuie apucati de scurtu si — cu pomnulu in gura si cu pitiorulu némtio-magiaru pe peptu — *constrinsi, a se multumē de stepanirea semi-dieilor germani si magiari.*

Ce va fi, vom vedé; atâtă numai spunem aici cetitorilor nostri, ca să scia, că noi — *nici de cătu nu suntem superati de cursulu ce luara lucrurile.* Ele nu apucasera pre calea ce adeverata, cea simpatica si noa romanilor. Curendu ele au să mărga multă mai bine. Cu peccatul si foradelegea — reu merge cine incercă amicia. Acăstă o vedu acumă si cehii, de unde nici ei nu se supera atâtă de nesuccederea impaciunieei, cătu se infuria pentru amestecul ungurilor. Limba foilor federaliste in acăsta privintia este focu si veninu. —

Cu datulu de alata-ieri joi, primiu de la dlu corespondinte alu nostru din Viena urmatorele sîre memorabili:

„De că Muscalul ne-ar fi atacat cu unu million de baionete si cu 2000 de tunuri, si armat' a nostra comuna, spriginită de honvédii magari, ar fi respinsu atacul si ar fi reportat cea mai glorioua victoria, — bucuria si iubilul n'ar potă se fia mai mare decătu ce a cuprinsu astăzi pe nemti nostri la faim'a, că Imperatulu a respinsu pretensiunile cehilor si sustine mortis' dualismulu — cu totă consecintie lui, ca unic' a si neviabilă *legalitate in Austria*, si că prin urmare contelui Hohenwart si cu ai sei, nu li remane de cătu să-si ié *catrafuse!*”

„Abia ce se lati acăsta faima, si pretotindenia nu mai sadi si nu mai vedi de cătu manifestații publice de mare bucuria. Iluminatia capitoliei, cu conducte si cu banchete solene in onore lui Beust si Andrassy, si — cătătote altele asemenei se planézia.

„Decisiunea causei să fia urmatu astfelii, că barbatii de incredere din Praga, dnii Clam-Martinitz si Rieger, desi plecati a consideră pretensiunea contelui Andrassy, adeca a lasă ne-atinsu pactul Ungurilor cu Austria, — nici de cătu insă nu se poteau invoi a recunoscere pentru Boemia *legalitatea constitutiunii austriace de decembrie*, pe care cehii de trei ani o negara cu totă consecintă si tenacitatea, si pentru care proprie s'a recunoscute necesitatea de impaciunie.

„Firesce cehii, după experintele trecutului — si altfelii putinu creditori nemtilor, si a nume celoru de la potere, acum după naiv'a ce — nu numai din Austria ci pana si din întrăga Germania se dede a supră loru, deveniti cu totulu banitorii, nu poteau să intre in curs'a ce pră pe facia li se punea. Li se insinuă adeca, ca ei să primăsca de bunu unu Rescriptu, care li cere recunoscerea formale a constitutiunii austriace, pan'acumă negate de ei, si apoi să vina in Senatul imperial si aci să-si incerce noroculu, se-si faca ei insisi propunerile de modificatiune a constitutiunii intru favoreea autonomiei statului boemicu.

„Risicul eră pră mare si periculosu. De căva buna óra cehii ar intră foră rezerva in Senatul imperial si astfelii i-ar acceptă legalitatea, desi ei si cu Galitienii si ceialalti slavi si federalisti ar forma nu numai majoritatea absolută, ci bune *dubine de trei părți*, ce se receru pentru modificarea consti-

siune de a se convinge că, nemti o data cu capulu nu vor să modifice constitutiunea ce li garantează egemonia, — o data cu capulu nu vor să concéda slavilor drepturi politice-natiunali egale, — la ce altă aveau ei, cehii, să se astepte, de cătu, că sub vr' unu protestu drăguș s'ar desface Senatul imperial si apoi la

alegerile noue, prin fortia si coruptiune, nemti de la potere ar scote altu resultat, constitutiunea nemtilor insă ar fi recunoscuta de ei, si asiă dara resistintă contra ei destituita de basă ei formale! Se intielege deci că — nu li ramase de cătu a declară si a motivă printr'unu memoriu — de *neacceptabile aca insu-*

nuatiune, astfelii a rumpe firul perfractarilor de complanare, ce de 7—8 luni se totu törse la parere cu unu feliu de sporu, si — a lasă erăsi terenul intregu acelei partea germane, ce de diece ani ilu stepanesco, foră să fia fostu in stare d'a multiumi si linisci majoritatea popóralor Imperiului!

„Acuma deci avem să vedem lupta din Cislaitania intrandu intr'o nouă faza, si — popórale Monarchie, cari inca in mai mare gradu de cătu cehii sunt apesate si nadreptate natiunalimente, dar cari n'au dibaci si modulu d'a desvoltă destula opositiune, d'a resiste ou destula energie; vor avea ocazie a invetidă la cehi de nou. —

„Se dă cu socotela că nemti acum vor

se pună totă in aplicare pentru de a innadusi

oposiția slavilor; deci lupta, frecărilo,

inversiunarea — au să devină extreame si — ma-

re ruină de cătu Austria si din acăsta criza va

esi întrăga si sanatosă!

„Se bagă săm'a, că dñi' teză criza si lupta poate să se nasca resbelulu celu mare europeu, inca mai mare si mai cumplit de cătu celu franco-germanu, resbelulu intre *slavismu* si *germanismu*, care resbelu va se decide de sòrtea — si a Europei, dar a Oriiintelui de securu! Elementulu romanu in acestu resbelu — par că provindă o sa-lu scutescă, — si o să se adeverescă dora inca o data că, si in cea mai mare nenorocire se află căte ceva managaiare. Muscalul romanu nu se va insoci, eaci ar fi o insocire a porumbului cu vulturul; d'ală parte, dusiman' a pronunciata, loviturile ne-nectate, dripirile in piciora ce suterim de la domnii unguri si nemti — ne vor feri de bu-na săma d'a cadă cu ei impreuna, si apoi Francia — atunci va fi timpulu candu ea eră se va redie la naltinea ce i se cuvine, si-si va intinde man'a ei scutitoria a supră nostra, cari astăzi si pentru simpatie ce i-am manifestat si dovedit, atâtă in Austro-Ungaria, cătu si in Romania — suntemu mai vertosu asuprăt de nemti si de tovarasii loru de magiari.

„Si cu astătă — mai că asă si spusă totă, căte ne potu interesă despre crisia — nu sciu ce să dicu, terminata său tocmai inceputa? ! Dar să vedeti ce mai ai naibei rafinatii sunt nemti nostri si ce prosti sunt d'alta parte ungurii dvostre. Merita să vorbim la ocasiunea de facia despre acăstă. Dejă aici la noi au inceputu, si — de securu si acolo in Pesta vor să incepe a striga cercurile oficiose cu gur'a plina de lăuda si admiratiune că — dlu Andrassy vor fi scutile cu potericul său cuventu si votu — a decisu caus'a!

„Acăstă este politică regulată a celor de susu. Ori de căte ori li trebuie unu omu si o partita, care să ie a supra-si odilu publicu celu mare, apoi dlu Andrassy cu influență si cu genialitatea lui pururia este gata spre acăstă. Totă lumea scie că Beust a fostu carele a conceputu intregu planulu de resbelu contra cehilor, că elu a fostu carele de a dreptulu, si prin principiile de corona alu Saxoniei, celu mai aproape, mai intimu amicu al Imperatului Austriei, — a provocat sucurile cele mici si mari de septembra trecuta si a atrasu, asia dicendu cu fortia, si pe dlu Andrassy in lupta si cărtă; — si acumă d'o data respondescu că diabolul acel'a, marele mesteru, ministru-predintele ungurescu Andrassy — a invinsu pe cehi, si a trantit pe Hohenwart!

Prenumeratii se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactare Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresă si corespondintiale, ce prievu Redactiunea, administrativa său speditură; că vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anume nu se vor publica.

+XXX+

Pentru anunț si alte comunicatii de interesu privat — se respunde cătă 7. cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadintu. Pretiu timbrul cătă 80 cr. pentru una data se antcipa.

„Si unguri se bucura ca niceș copli!

„Semi-officialulu „Oesterreich Journal“ de Viena, scrie ieri unu articlu intitulat „Regelu Andrassy“, alu carui articlu cuprinsu in putine cuvinte este, că — dñulu Andrassy, pentru ca Austria să nu ajunga a fi linisită si tare, a impiedicat impaciuniea cu cehii, o impaciunie ce avea de scopu, a introduce unu ratuabilu federalismu, pentru d'a corege prin trensulu nedreptulu dualismu, prin carele dñilor magari li se dă o influență desproporționată a supră Monarchiei! — Dnii din Pesta, după cum dejă ni anunțu unu telegramu, sunt imbatati de mandria pentru acăsta insinuatu, pre cindu ea denuncia pre Andrassy si clic'a lui — si la nemti si la slavi, si deriva totu odiul a supră Ungariei! — Dejă fur'a cehilor in Praga se inدرépta in contra lui Andrassy si — pro superabundanti — dejă unele foi cehice ieri fusera confiscate pentru invectives loru contra ministrului-presedinte ungurescu si contra magarilor.

„Ea triumfulu, influență, inteleptiunea, cascigulu tierii unguresci si a nume a magarilor — din crisia de dinocă de Laita! Incepă a crede si eu, ceea ce diserati de atătea ori, si ce mai de unadi observă si Kossuth, că — pacatele dñorii Déd și Andrassy vor se aduca in celu mai mare pericolu Ungaria si natiunea magara desclinitu! —

O aparitiune pré caratteristica.

De cindu cu guvernulungurescu — liberal, uman si patriotic — alu dñi c. Andrassy — se intielege, sa desvoltau in Pesta, in vecinatatea si umbra acestui sublimu guvern, unu feliu de diaristica, pre care noi romani am poté-o numi „de tufa“, săn nefiguratu vorbindu, „hotișca“.

Acăsta diaristica, in limbă némtiesca si in forma mai vertosu de umor si satira ordinaria, după cum se dovedi pe deplinu, si-a facutu de chiamare său problema, a apucă cu manele sale murdare si a festeli totu ce i vine in drumu, si a nume totu ce nu stă langa guvern, sub scutulu specialu alu guvernului. A amenintă reputatiunea si onorea cetățenilor, a petrunde pana să in vieti a privata si a atacă copiții si muierile si pe parintii, si totu ce este scumpu si amatu omilor, si sub diferite forme si preteste, a-i espune desprețui si urez si batjocure publice, — astfelii a invenită si nefericiti societatea! — Acăstă si-au facutu de meseria acele foi pascuile.

Scopul — directu e: speculă, jafuirea pungelor; indirectu — dora menarea turmei proste in strungă guvernului! Astfelii n'am sci si ni spicămu tolerarea acelor diarie, taine și de onore si de punge.

Speculatiune este de duoue ramuri, adea ea se face in duoue moduri; o data jafuirea formalintă, adeca prin a duouă său a treia mana, si anunț omului de ochiatu de sacrificiu său preda, cumca — éta ce feliu de articlu său caricatura are se apara in cutare făță, din acea va suprime de cătu bietulu omu ilu va rescumperă cu — 50, 100 sau 200 fl. Bietulu omu, ca să nu-si vede persona său famil'a in publicu batjocurita si prostituita, scote si dă sumă cerută, intocmai pre cum ar fi facutu, de cătu in plimbarea său caletori'a sa — printre padure, de o data unulu ar fi sarit dintr'o tufă ou revolverulu inordnatu si i-ar fi cerutu — pungă său vieti! Si de aceea credem noi că acăstă diaristica merita epitetulu „de tufa.“

Alu doilea ramu său modu de speculatiune este — prin anunțuri; si aci acea diaristica de tufa, se springesce si prin regimul si prin unele institute publice, si chiar prin unii particulari — parte intimidati, parte blastomati si intriganti. Nu sugemu aceste date din degetu, ci le scotem din foi unguresci, a nume din „M. Ujság“ si „Ellenőr“, si chiar din unele pertrătări judeciale.

Si astfelii de hoti si talharii de bani si morală si onore, (intemeiate nota bene mai totu

ALBINA.

prin Consorțiu anonime, secrete, și puse sub firmă într-unii bătu omu fără nici o pricere de lucru! și a suferit nici ani multi de dile, fără a cinea să fie avută enragiulă de a se apucă de ele, dă începe luptă regulată și formală în contra unei ciunne spumate, ce numai intr-unu aeru politic putredu și într-o stare sociale foarte decadentă — pote să-si asiedie cortulu și să grădește!

Si apoi acăstă nu este în eclatante modu caracteristic pentru libertatea, morală, patriotismul epocii noastre, a înflorirei constituționalismului magiaru sub marii sei barbati Deák și Andrásy?!

In fine totusi, acumă de curendu se gasi un omu care să se cugete seriosu despre lucru și — să se decida, a se aruncă ca unu ală doilea Curtiu în gură acestui gropanu aburătoru de ciuna. Dlu Csernatony de la „Ellenb“ este acelu audacă barbatu. Elu în numerul său sale de mai alalta-ieri, mercuri, se impulpsă și apucă de a dreptul de gătu acea *idra blasphemata*. Dar — să vedem, őre o se învingă? Resultatul luptei intru asemenea va fi caracteristic pentru starea politica și socială.

Dlu Csernatony începe cu a enară, cum densulu nainte cu câteva luni provocase pe unu cameradu alu seu de la presa, ca impreuna să incépe luptă contra aceloru „foi de tufă“, dar cum acelu cameradu, recunoscându în totală si in speciale infamiele aceloru foi, a declarat că — nu cutesa a se apucă de ele, ceci și teme de veninul loru fumilă, neveză și copile! Deci dlu Csernatony, declarandu că elu n'are familia, n'are pre nimenea scumpu și amatu langa sine, pentru a cărui insultare și vatemare ar trebui să fie îngrijită, er — injuriale ce s'ar face persoñei și onorei sale, va scă să le respune, — după acăstă declaratiune se apucă de luptă.

Dlu Csernatony arăta cu de amenuntulu, cu cuvintele logicei și moralei și politicei sănătose; că: ce lucru ticalosu, ce rusine și scandalu este, in partea publicului și a guvernului, a toleră, ba încă sprigindu a sustină astfelii de diaristică hotără. Elu mai departe dovedește că — proptă sprigirea cu abonamente și amanaciuri, spriginitori toti se facu partasi hotielor, vinovati naintea tribunalului umanitatii chiar ca și hotii, dar preste acăstă încă si tributari hotiloru, dependinti de la acestia.

Noi cu dlu Csernatony raru, pré raru ne intielegem; dar in acestu punctu i admirăm resolutiunea si dibaci. Urme numai domnului Csernatony a dă in hoti și talhari, ori unde ii intimpina in statu si in societate, fără pregetu si erutiare, si — noi pururi ilu vomu aplaude, — mai multu, noi suntemu convinsu că curendu dsa va trebui să ibește totu asiă fără milă si in conatiunii sei cei-ce mai vertosu colo diosu prin poporu jafuesc, si cei-ce de colo de susu spriginescu pretotindeniă prin bani si totu felul de favoruri, intrigile si hotiele contra naționalitatilor nemagjare!

Destulu că dejă a duon'a dia unele foi liberale luara cu multiumire notitia de intreprinderea dlu Csernatony si — se ingagiara a-lu sprigint in luptă —

Si acăma ca de încheiere să ne întrebămu: de ce noi venimă a ne ocupă de unu obiectu, de diaristică talhară din capitală Ungariei se pre noi nu ne atingă, celu putinu nu de a dreptul?

Eșa de ce: pentru ca onorabilulu nostru Publicu să se convingă că nu numai la noi înfloresc florile de tufă, nu numai la noi consorțiuri anonime intemeiădă intreprinderi diaristice pentru dă isbi din ascunsu, si a amagi lumea din secretu, — și că — domnii guvernantii ai nostri nu numai la noi simpatizădă cu d'astea si le spriginesc! Ba încă că la noi aceste intreprinderi sunt numai nisice biete slabă imitații ale celor de capitală. Atâtă totusi că, aici in capitală numai unele lapetăture ovreesce se occupă de acoa nobila meseria, pre candu la noi, romani, celu putinu după esterioru — romani, cu nume frumosu sunătrărie, au luat a supră-si acăstă superba rolă! De altmintrele — totu ce dice dlu Csernatony despre partașii spriginitori ai acestoru „diaria de tufă“, după tōte regulele logicei are deplinu valoare si aplicare si la noi. Nu veti găsi nici la noi omu de omenia si cu minte sprigindu pressă coruptă! —

Lugosiu, în 13/25 opt. —

(Partidă națională si partidă guvernamentală romana.) La 1861 candu am intrat în vieti constitutiunala, mai multi deputati romani s'au declarat pe sine de „partida națională“, si cealaltă intielegintă si poporulu cu inimă si saptele au spriginitu pe acăstă partidă, pe „antiluptatorii naționali.“ —

Acăstă partidă s'a luptat ca poporulu romanu să aibă drepturi garantate prin lege, a cautat garanție pentru fericirea poporului romanu. Poporulu preste totu a priceputu chiamarea si programă partidei sale, respective a sa, si a doritu împlinirea ei.

Vedem că și astăzi există acea partidă, totu cu acelle principiile și tendinție, dar in parte cu alti membri in frunte, pentru că unii intră prin votulu poporutui in inimă lui, altii ei esira din inima, ilu parasira pentru interesele loru personali. —

Unii intieleginti romani, încă în 1861, se declarară de partida deákista, identica mai târziu cu cea guvernamentală. O facura de siguru parte pentru convingerile politice si iubirea catre constitutiune, credință că in acestu modu se va potă ajută poporului romanu, (precum diceau ei,) — parte pentru că pre acăstă cale credeau a li se potă satisticae ambitionile personale, sciindu că steptanii trebuie să plătescă si să-i împene pe servitorii loru.

Acăstă partidă deákista, carea a fostu si e cu romani din diregatoriele mai înalte in frunte, nu are pe ceialalti intieleginti, preotii, invetatori si pe poporul romanu, celu putinu nu parteia mai mare, mai curată si moșni lumina — langa sine; nu are decătu pe nesocru rudini, legate prin interesele familiare, apoi pre unii carii cauta numai pre unde cadu sfârmatute; cu unu cuventu, din poporul romanu pe atâtia, pe căti a potutu castiga chiar si unu

amfiguratu din capulu locului intre cei nemultumiti cu modalitățile adoptate si urmate pan' acumă in acăstă causa atâtă de importante; (fara ca însă să fimu potutu astăi cu exa a atâtă si compromite concluziunile majorității si lucrările si direcțiunile unor barbati mai speciali, si pri urmări mai competenți de cătu noi, ci — manifestându-ni nemultumirea puru numai prin denegarea conlomerarii noastre la *proiectul de Dictionar*, pre cătu timp operă nu s'ar conformă unor condiții mai aproape de trebuințele si de votulu comunu alu publicului nostru literarin, — o denegare după noi, cu atâtă mai justificată, căci conlomerarea noastră nu poatea îngădui de cătu cu mari sacrifice, ca parăsirea de alte îngădăjimete, nu mai putinu importanți si urgenti) deci erădem că facia cu prestatii noastri cestiori aveam săntă detoritorie, de a-i infacișa acăstă cestiuă astfelii precum ea in sessiunea de estu-timpu s'a produsă in sinulu societății academice, si in estu-modu a-ii face posibile ca insuși să-si formidle o judecata a supră-lucrului. Din aceste motive si cu acăstă intenție vomu publică la acestu locu — după „Romanul“, procesele verbali in obiectu. —

Societatea academică română.

(Sectiunea filologică)

Sedintă din 4 septembrie v. 1871.

Membrii prezinti din sectiunea filologică: dñii Laurianu, președinte, Massimiu, Sionu, Romanu si Caragiani; asistandu si membrii sectiunii istorice: dñii Hodosiu, Odobescu, Baritiu, Urechia, Papin, si d. P. Poenaru, — după decisiunea luată ca toti membrii societății să ie parte la cestiuă Dictionarului, in sectiunea filologică.

solgabireou stranu, prin poruncăla său momele, d. e. pre antistii si juratii comunali de pe la sate, alesii si sustinuti mai vertosu prin abusulu de legi si de potere. —

Si acești oameni ai interesului propriu au cutesarea de a se numi inca „partida“, si obraznicia de a se dice adeseori „partidă romana guvernamentală“*) — fără ca să-si fie arestatu vr'odata vr'o programa romana, ce ar suferi-o macar guvernul, si pe basă cărei ar vră se se impace cu poporul român.

Deci acești oameni, carii ambla fără neci unu scopu romanu, facu pe instrumentele guvernului, după programă acestuia, atunci, candu acestă astăa de lipsă, că poporul romanu trebaie batatu — in dieta, in congregații, la alegeri de ablegati. Trecutul e plin de dovedi. Si asia ei, acești oameni, nu cogea la mai multu, de cătu să-si marăsească domnii a deca rangulu si titlulu si să-si inple posunariul. Apoi si guvernul insuși după tōte semnele nu-i privescă din altu punctu de vedere.

Lasati afora cuventul „romana“, si ve numiti numai „partida deákista“ său „guvernamentală“, si suntemu in curat; nu mai vorbiti însă in numele poporului, căci poporul si asiă scie că ce vreti, vreti să traiti bine, si apoi adio! Să vi fi de bine!

Dar deca totusi pretindeti de a reprezentă si voi poporul român, si de a potă fi partida „romana guvernamentală“, atunci poporul poftesc:

1. Ca să ve intruniti si constituisti pe facia; cu numele vostru să esiti înaintea poporului, ca să ve cunoșca apriatu, si se arătati si guvernului, că aveți curaj de a forma partida romana guvernamentală sub stepanirea ungurășea. (Deca aci tocmai e absurdul, pro cărele guvernul ilu pricepe, nu însă netărăii!)

2. Ca să vi arătati programă politica-națională, pre basă careia v'ati intovarasit cu guvernul, si pe carea stati facia cu partidă națională, a carei programă este cunoscuta națunei in proiectul ei pentru deslegarea cestiei naționalității; si dara să esiti la lumina cu proiectele vostre de intremediloscire la dieta. —

Pana nu veti face acăstă, poporul romanu ve privesca de oameni, ce lucră in intușecu ca furii, său de instrumente orbe ale unui guvern, carele pana acumă ca după sisteme a totu lovitu in poporul romanu; de oameni, a caror naționalitate e in stomacu si in vanitatea ambicioanei.

Dece aveti programă, atunci intielegintia de la tiéra si cu poporul va combină si judecă: că ore intere impregurările de facia, corespunde si potă fi prima programă partidei romano guvernamentale? Va cunoșce incătu aveti tendinție bune, si conformu va primi programă, ca pe temeiul aceleia să poteti face impacțiune intre guvernul si poporul romanu, si urmădă de sine, că atunci potu să se rusește si indignie că — se astăa oameni cari supunu despre elu atâtă miserabilitate de a se alătură unei masce, la spatele careia potu să fie nisice misicei, cari se rusește de a-si numi macar numele, fiindu că siu că — acelă este festelită si bancrotată, de care deci oamenii de omenia se ingrozesc si ingreșidă! Multi cred că Patria e o copia a Concordiei, sub altu titlu, si cu tendinția de a produce certă diurnalistică, de a suscipiu pe romani, precum a facutu chiar si in nr. 1 si 2*); deca ar fi asiă, atunci Ddieu tare a batutu si pe guvernul si pe poporul romanu cu astfelii de partida romana guvernamentală! —

Poporul deci astăpta ca se ve cunoșca, si să se vi deea mana, său — cu piciorul. — Unu romanu din Carasiu, pentru mai multi. —

Neoplanta, in 21 opt. 1871.***)
(Corespund. originală despre brutalitatele poliției si militarii, desvoltate pentru de a impună)

*) Intrebati că — ce dicem la acela infamii? — Ne mai poteti intrebă? Dóra avemul altu lucru si alta chiamarea, de cătu să mergem pe cleiul guvernului. — Despre ce DVostre doriti a Ve convinge, noi din capulu locului am fostu convinsi. Vi facem totusi placere; si — ocasiunul n'avea pronunția si noi, dar — cu totalu altintrelea. Dlu Andrásy va sari trei palme de la pamant. R e d.

**) Aceasta epistolă este din condeiu serbu, si ea ei s'a transmisă încă mai pro largu, dar pentru angustatimea spatiului, desii eu parere de reu, a trebutu s'o prescriem. — Red.

Se deschide discusiunea generale a supră proiectului de Dictionar, depusu de comisiunea lexicografică, compusa de dñii Laurianu si Massimiu. —

D. Romanu cere ca acăstă comisiune să comunică societății observațiunile sale a supră materialului de Dictionar, care materialu s'a depus in manuscriftu de unii din membrii societății ca colaboratori, chiar in sesiunea actuală.

D. Papin intempina că, ordinea dilei finindu discusiunea a supră proiectului imprimat, propunerea dñui Romanu remane a se consideră numai după ce acăstă va fi terminată.

D. Massimiu sustinește pe d. Papin, so cietatea intra in discusiune.

D. Hodosiu, învăntul cuventul dice:

Anula trecutu, candu comisiunea lexicografică a presintat cinci cōle tiparite, trei de Dictionar si două de Glosar, si sectiunea filologică a intrat in cercetarea loru, mi aduec a minte c'am facutu observarea: deca cercetarea noastră se estinde numai a supră modulu i scrierii Dictionarului, adeca a supră cestiuă, deca fie-carui cuventu s'a datu etimologă lui, traductiunea in limbă latină, semnificațiunea lui atâtă generală că și specială, diversele acceptiuni, figurarea lui in trase, in construcții etc. etc. conformu regulamentului pentru publicarea Dictionarului, parțul 18, său că cercarele noastre se vor estinde si a supră ortogra-

fi ce se a urmat in publicarea celor cinci cōle tiparite, ce ni se presintasera? — Si sciu că la acăstă observațiune a mea, d. Papin a emis opinie ce s'a si adoptat, că cercetările noastre se urmează in amendubă direcții. Si asia se a urmat. Am luat lucrarea la revisiune, o am intreptat, o am modificat, o am adoptat, si a fostu bine. —

Astăzi însă, candu voim a intra in cercetarea proiectului de Dictionar si Glosar, ce ni se presintă? Vedem naintea noastră nu mai unu materialu puru si simplu de Dictionar si in anul trecutu, ci ne vedem in fața cu titlu cārtii, c'ò dedicatiune, c'ò prefatiune, cu cele cinci cōle examinate anu, retiparite si reeditat este timpu, si pe langa acesteia inca cu vr'o cāte-va cōle asemenei celor cinci cōle din anul trecutu.

Candu ne vedem facia cu atâtă lucrări, trebuie să ne întrebămu: cum se intră in cercetarea loru? de unde se incepem? —

Ori de unde am incepe, eu cred că mai antaui trebuie să ni spunem observațiunile noastre generali. Si eu de aceea mi ieu voia d'a incepe de aci.

a) Incep de la titlu publicatiunii ce ni se presinta, si observu nainte de tōte că, fras'a „elaborat de A. T. Laurianu si I. C. Massimiu“ nu este corecta, pentru că proiectul de Dictionar si Glosar este elaborat, si nu se elaboră numai de domniele loru, ci s

FOISIÓRA.

Gestionea Dictionariului limbii române, in Societatea academică de București.

Cea principale problema si opulu celu de frunte la care s'a ingagiati si de care s'a apucat societatea academică română, este compuneră unui Dictionar al limbii române, si — paralelu a unui Glosar de vorbele straine său dubie in limbă poporului român.

Acestu opu, conform Regulamentului statutoriu inca 1869, are să absorbe „mihi de galbeni, si totusi elu n'are să fie de cătu numai o incercare, una proiectă, ce după aceea, la unu timpu bre-care, de nou va fi cercetat, emendat si — astăzi dicendu de nou statutoriu si edat de Societate, sub alu seu propriu nume si a sa autoritate.

Va se dica primă incercare este să fie mai multu o adunare de materialu. Si in tōte acestea, ea s'a regăsesc astfelii, in cătu pentru o „incercare“ are să fie spusă in spese desproporționali, să se tipărească într-o editiune de mai multe mihi de exemplaria, si in privită la lucrarei ei s'a luat dispusei, ma si foră dispusei speciali, se urmă unu modu si o procedere, cari atâtă in punctul materiei, cătu si a formei — pre multi nu-i multumesce, pre multi chiar și supera si instrâna.

Panu acuma au aparutu căteva putene fascicule din Dictionar si o mică parte din Glosar, si din titlu si perfisiune vedem că elaboratori sunt: dñii A. T. Laurianu si J. C. Massimiu.

Îndu că, precum atinseseră mai susu, acăstă intreprindere a Societății academice, celu putinu, pentru vieti de astăzi a ei — este principală a ei problema si agenda, si are să absorbe cea mai bua parte a resurselor ei forte modeste, si îndu că noi insu-ne

pedecă serbatorile naționale în onoarea atelup-tatorului național serbeci Dr. Smet. Mileticiu.) Dui stepanitori eră ni dederă cele mai eclatante dovedi că — nu sciu guvernă, de cău priu că priu si fortia brutală. După ce comun'a ora-sului nostru trimise sica o deputatiune spre a intempiu si salută pre martirul nostru naționalu inca la Vatii si a-i dă cortegeu de acolo si pana la Pesta si érasa pana aici la noi, acea deputatiune la Pesta gasi multe alte deputatiuni adunate de prin tōte orasiele locuit de serbi, si asiā din tōte se alăsa o speciale deputatiune de 30 membri, carea insa prin insociri voluntarie crescă la 50 de membri, ce se si infacisia spre unintitulu scopu iu Vatii, si — in necasulu domnilor, ce prin diferite uneltri voiau a elude acăsta intempiuare solena, ea totu si facu detorint'a si-si imprimi misiunua.

Intr'aceea aici la noi se asiediasi un comitetu pentru prepararea celor necesarie spre primirea lui in sinulu nostru, dup'o absintia de unu anu in prinsoreala dlor magiari de la Vatii. Acestu comitetu compusese unu frumosu programe pentru unu siru de manifestatiuni solene si cordiali; aci erau salve din trăsuri, aci intrumsetiarea orasului si a caselor publice cu flamure naționali; aci conducturi de tōtie, aci musici si banchete, scl.

Pre candu program'a era publicata si tōte preparativele — asiā dicendu găta, in preser'a osirei doritului *primu fiu alu națunei*, de data se infacisia in midilocul nostru supremu nostru comite urbanu dlu *Lehnhard*, adău iute comitetul representativu alu muni-palitatei si-i descooperi că in consecint'a unu mandatu mai inaltu, *ori-ce solena primire a dñu Mileticiu este oprita*, si nici unu felu de manifestaciune publica nu se poate permite. Totu comitetul dechiară dlu supremu comite că este multu prē tardiu, ca să se mai pote impiede a solenitatea si manifestatiunile poporale, dar oprēl'a insasi nu are nici o baza legală; de altintrelea membrui comitetului oferira toti garantia pentru sustinerea pacii si ordinei; — pefolosindu insa protestele loru, membrui comitetului se disolvava si rostogolira tōta responsabilitatea pe capulu supremului comite si a coloru ce i-au comandat acăsta pasire.

Se facu séra, si indata ce se inmurgi, se observara patrolo si militii forte multe pe tōte stradele, si se respondi scirea că pretotindeniă prescu adunările de poporu, ba oprescu intrarea strainilor in oras. Ei, dar oprēl'a nu era publicata si cunoscuta; de unde pasirea soldatilor si a honvédilor cu baionetele implantate, era o surprindere ce frapă si indignă tōta lumea.

Soldatii in pichete — nu numai cutrievu stradele, ci ei condusi de căte unu serginte intrau prin oteluri si scoteau pre toti ospetii si pasagerii afara si in capu de nōpte alungau pe cei straini afara de oras. In fine se dovedi că intrég'a garnisóna, pana si cea din cetatea Petrovaradinului, era pusa pe picioru de resolu si pe bastionele cetati tunurile stau incarcate, tōte indreptate spre orasului nostru.

Astfelui trecu nōptea — spre norocire

fora vr'unu conflictu sangerosu, si astfelui se facu diminetiā, candu pe la 8 ore si sosi vaporulu cu Dr. Mileticiu. Poporul, avisatul prin bubuitul pivelor de prin tōte satelor de pamalu Dunarei, pe unde trecea vaporulu, si uitandu in dorul si entuziasmulu seu pentru marele barbatu, uitandu de mesurele opritorie a regimului, se adunase pe tierurile Dunarei de a lungulu locul de debarcare — intr-unu numeru cum nu s'a mai vediutu in orasului nostru, si indata ce dñari pe vaporu pe barbutul celu dorit, incunjuratur de unu cortegeu de mai multe sute, prorupse in cele mai infocate strigări de „*vivo Mileticiu!*” si cuprindiendu toti din tōte pările, si portandu-lu parte mare pe bracia, intre cantari de marire si intre urari frenetic de să trăiescă! — ilu petre-cura pana la locuinta sa. Aci ajungendu tōta multimea, dlu Mileticiu i tenu o frumosa si duiose cuventare, multiamindu-i si sfatuindu-lu si invetiandu-lu despre cum ave să se părte.

Pana aci deci oprēla potericilor dilu remase de nimic'a; vaporulu o calcă in piciora. Insă urmă curendu isbands.

Mai antai de tōte — banchetul, cum era clu statoritu, nu se permise; politia si cu honvédii ocupara localitatea si scosera afora pe toti cei ce se adunau. O parte totusi din cei alungati, fiindu că timpulu era frumosu, se retraseră in gradina si ca la vr' 300 se pusora si tōnura aci prandiu mare dar — sub controla militiei si a politiei, carea stă pre imprugură. Toaste — se dede voia să se părte, dar foră colore politica. Ca si candu junii nostri mai vertosu, n'ar sci face politica si foră politica!

Sér'a conductulu n'avă locu; dar aci eroii nostri induplăcară pe insusi dlu Mileticiu a midilof ca se nu se intempe, la a cărui rogare deci publiculu se invoi. Tōta lumea insa era pe piciora, tōte stratele pline, asemenea tōte cafe-nele si alte localităti publice, eră prin piția mai vertosu multe dame se plimbau; toti erau voiosi, rideau si glumeau, unele grupe cantau si se desfatau; dar pacea si ordinea in tōta deplinatarea sa.

De o data se audira tobole batandu alar-mu, si se vediura soldatii si honvédii buindu din tōte pările, in pasu de asaltu, cu baionetele implantate — a supr'a poporului! Isabeau in drépt'a si 'n staug'a, intrau in cafenele si prin ospetarii, lovias cu paturile puscelor pe toti căti li veniau in cale, si astfelui a lungau pe toti a casa. Nimeni nu venia a minte a se opune, nici nu era nōmenea pregatită la acăsta, dar ómenii de imbuldiela mare nu poteau să se retraga destul de intre, si asiā multi au dusu in sine loviri grele a casa, in cătu vor tiené minte acăsta séra.

Tōta nōptea orasului a fostu in statu de asiediu militaru; soldatii bivuacau pe strate si prin piatia si — vai de acel ce deveniau in manele eroilor de honvédii.

Lumea se intréba deci: ce ore va se dica acăsta? Ce dñii voiau să ajunga prin acăsta brutală tractare si cumplita vatemare a popo-riunei inofensive si pacice???

doue. Dar membrii comisiunii de redactiune se subscriu la prefatiunea că insarcinati de catra societate, ceea ce in fapta nu este asiā, pentru că societatea in privint'a acăsta n'a lăsat nici o conclusiune; ea a insarcinat pe comisiune puru si simplu cu esaminarea lucrariilor de Dictionariu, cu redactiunea lui si cu un micu alt'a. Prefatiunile de regula se facu dupa terminarea opului, si aci ca să la dedicatiune, eu credu că societatea si-a rezervat si-a de-liberă a supr'a acestei cestiuni. In prefatiunea dupa mine, trebuie a se arăta conclusiunile ce societatea a luat pentru publicarea Dictionariului, planul ce ea si-la facut pentru elaborarea si tiparirea lui, barbatii cari au colaborat la elu autorii si opurile de cari s'au servit in confectionarea Dictionariului, modulu de scriere ce s'a urmatu in publicarea lui, si alte me-suri ale societatii, relative la Dictionariu. In prefatiunea ce ni se prezinta la projectul de Dictionariu, nu este nimicu din tōte aceste; ea ni arăta planul ce comisiunea si-a facut, era nu acel'a pe care societatea l'a datu; in speciala, la partea a III, despre ortografi'a cuvintelor, ea nu este alt'a de cău multa putinu proiectul de ortograff'a romana propusu, dar nedesbatutu inca intregu in sesiunea anului 1867 (T. I; pag. 72, etc.) Conclu că acăsta prefatiune nu trebuia să se faca.

c) Asomenia nedomerire am si io respectu prefatiunei. Ori cău ar dice cineva că prefatiunea de la projectul de Dictionariu nu rivesce pe societate, ei numai si numai pe membrii comisiunii de redactiune, eu nu voi fi nici o data d'acăsta parere, pe cău tim-prefatiunea s'a tiparit cu spesele societatii, ora autorisatiunea ei? Séu că prefatiunea nu a tiparit cu spesele societatii? Un'a din

Vor fi avutu dōra intentiunea, să insufle poporului serbecu temere si cutremura de honvédii? — Ei bine, pe acăsta cale se provoca ura si indignatiune. Séu că tocmai acăsta se fia atentitul dñii Ministri??

Nu potom să scimă séu să ghicimă tie-nut'a; ce vedem este, că — vatemara si insultara de mōrtă pe slovac la Nitra si la T. Snu-Martinu, vatemara si insultara pe rusini la Ungvár, ne vatemara si insultara éta si pe noi serbi aici in iunia nostra, in santru-riu, in onoarea nostra naționala, si — au vatematu si insultatu, precum audim dojă, si pe romani ore-unde, desi nu in asemenea barbară mesura *); ei bine, ce voiescu domnii magiari? Cauta dōra protestu să introduca absolutismul magiaru? Dar li trebuie absolutismul mai abso-lut de cău celu de astazi?! Dar mai are cineva in Ungaria vr'unu dreptu, vr'o adeverata securitate personale si națională, deca elu nu este magiaru séu magiaronu??

Séu dōra cauta ocazie de a deprinde pe honvédii loru din taber'a de la Vatii — si in glontiuri, si cu sange?! — Ei bine, nu sciu ei că noi avem unu foru apelatoriu si dreptulu de retorsiune! — Videant consules! — (J. P.)

Langa Clusiu, 12/24 opt. 1871.

Dle Redactore! Vinu a Ve felicită pentru solicitudinea si firmitatea cu care Ve interesati de binele si onoarea națiunii noastre, specialu a celei din Transilvania, pe carea constitutiunalismul lui Deák si Andrassy a scriso in regi-strul mortilor!

Ati facutu forte bine că ati vorbitu pe facia in caus'a coloru ce se incercă din mai multe părți pentru o activitate națională mai pronunciata. Cu căti de ai nostri am vorbitu, toti Vi secundăza; er domnii de la potere, cari dejă incepuseră a face vorba că — „*intre romani se complotează;*“ acum se vedu desavuati scătantu.

Si apoi veni „Kolozsv. Közl.“ si luă si elu cestiunea la desbatere si dise si elu in multe privintie multe adeveruri.

Nu crede nici elu că prin congresse s'ar poté delatără adeveratulu riu, indolentia noastră, ci tiene că o „*munca si economia naționale buna*“ ar fi medicina reului.

Ce a negrigit u si totu negrigesc intele-gintia romana — este dupa „Kol. Közl.“ că — *pră putien lucru „pentru naintare pe calea desvoltatiunei si omnipotintei culture, si asia bietulu poporu romanu lancediesce in ne-sciintia.“*

Pana aci trebuie să-i cam dămu dreptate fratelui unguru; dar de aci in colia — să fia bunu si să ni deo dreptate si elu nōa.

Precum DVóstra dle Redactore, pré min-nunatu atispusu si aretau in articululu „*Eman-ciparea nostra economică-financiară*“, progre-sulu si cultur'a, se conditiunéa de avere, casl aveera de cultura.

Ei bine: nu domnii magiari ore tienu

*) A nostra cea adeverata este -- pare-ni-se lasata pentru Congressu. R e d:

pung'a tieri in mani; — nu ei 'si-dau pentru scopurile progresului si culturii loru naționale — mi si sunt de mōi si miliōne din pung'a co-muna; dar ore nōa datu-ni-au macar a diecea, macar a sut'a, macar a miu'a parte spre acelasi maretui scopu?!

Dlou magiari, nici chiar celor departe de guvern, nu li vinu la socotela agitatiunile noastre politice; si „Kol. Közl.“ si manifesta superarea pentru ele; — ei bine: noi suntem informati, pozitiv informati, că din partea pri-milor corifei ai nostri de la 1861 inoția, de repeatate ori s'a facutu potericilor magiari, a nume reposatului ministru Eötvös propunerea, că romani vor renunța la ori ce programu politicu, ori ce agitatiuni politice, dar domnii stepanitori se li dee in mana instructiunea por-porului, cea de diosu si cea mai inalta, si cu medilōcele banali căte se vor recere, si să-i lase a-si desvolta si concentră pe acestu campu manusu tōta activitatca, macar sub cea mai ri-gurăsa controla a statului, dar — se n'tielege in limb'a poporului si in directiune naționala peste totu.

Ei bine, sciti că domnii magiari nu vréu să auda de atare, eminenteminte loialu, moralu si patriotic planu?! Si — sciti că in acăsta negativa se cuprinda cea mai evidente rea-voin-tia, chiar dasumania de mōrtă a domnilor de la potoro, catra naționa romana!

Acăsta déca „Kol. Közl.“ va luă in consideratiune, va trebui să recunoșca că negrigintia desvoltatiunei si culturii scolare la romani, o parte mare, dōra cea mai mare — este chiar planulu si oper'a domnilor magiari. —

In scurtu voi să-i spunu — fratelui un-guru din Clusiu, că — domnii, potericii magiari — nu vor cultur'a nostra, si de aceea ei de-negandu-ni cu tōta consecintia si tenacitatea medilōcele necesarie pentru lumina, sustinu ne-sciintia, intuincimea poporului romanu, pantru ca prin acăsta să-lu tierna pururia injugatu sie, si inoțul cu inoțulu să-lu stergă de pe faci-a pamentului.

O grea insinuatiune, său chiar acusatiune, dar — dupa date si fapti pipaibili, unde e omulu, unde Ddieulu acel'a, carele ar poté să-lu spele curatul pe magiaru de acăsta crima greea!

Crima gree o numescu, intocmai asia, precum asi numi crima de fratucidiu, déca astă-di romanii, dispunendu de impregiurări, ar face cu naționa magiara aceaa ce domnii magiari astazi, si de ani diece, facu cu romani.

Déca este unu Ddieu si o dreptate pe lu-me, apoi resbunarea o se urme curendu, si ea o se fia cumplita. — D....

Varietati.

= (Dlu Joane Porutiu,) fostu redactore la „Federatiunea“ si de siesse luni viptima, — pardona martore eră se dicomu — a libertatei magiare de presa — in arestul din Vatii, ieri vineri terminandu-si martirul, a returnat la Pesta. Junimea romana de aici s'a grabit u a-si implini o sacra detorintia, si a intempi-nat si salutat pre connatiunalulu si amiculu seu atătu la Vatii, in data dupa eairea din arest, printr'o deputatiune, cătu si la gar'a drumului

Dupa aceste observatiuni generali, mi voi luă voia a vi presintă o propunere. —

Dlu Sionu pe langa cele dise de dñu Hodosiu, adaugă că dñi n'a intielesu nici o data lucrarea Dictionariului in modulu cum s'a lucratu de comisiune; că in Glosariu a intielesu a se pune cuvintele destinate d'a fi pro-scrite din limba, er nu acelea cari au prinsu radicina adenea in limba, acelea cari se tenu chier de istoria tieri, de legeslatiunea sa si de datinale sale. Conchide dicendu: că vede că acăsta provine de acolo, căci regulamentul n'a prescris regulile pentru tōta tehnologia Dictionariului, si — cerendu, să se numește o comisiune care se ie in revisiune regulamentul acesta.

Dlu Urechia doresce intrunirea Dictionariului cu Glosariulu si revisiunea regulamen-tului, pastrandu-se unu semnu pentru cuvintele ce le credem demne de a fi escluse.

Dlu Massimu ca membru alu comisiunei lessicografice dice, că ii vine forte greu a re-spunde la atătea cestiuni d'o data, că e bine să se desparta materi'a de discusiune, căci fie-care punct reclama serioze desbateri.

Dlu Papiu cere a se lasă discusiunea pe calea pe care a apucat si să se asculte obser-vatiunile generale ale tuturor membrilor; er despărțirea materiei in puncte distincte să se faca mai pe urma.

(Va urmă.)

feratu la sosirea in Pesta, si aci in numeru mai mare. Er a séra totu in onorea Dsale tenu unu banchet frumosu si forte animatu in localitătile din Bierhalle, unde in numern preste 40 de insi petrecu toastandu si desfatandu-se pana tardiu nöptea. — Junii nostri, onorandu astfelui pe fratele loru, martiru pentru sentimentele si convictionile sale naionali, s'au onoratu pe sine cu ale loru asemenei sentimente si convictioni naionali. —

(*Tenerimea romana studiosa in Buda-Pesta*), in urmarea unui circulariu emis din parte competinte, coadunandu-se astadi, sambata in 16/28 c. intr'un'a din localitatil „Otelului naionalu“, a ascultatu o parte — din ratiocinu comitetului din anulu scol. trecutu alu societăti „Petru Maior“, si a primitu demisiunarea acestui comitetu. Amenandu-se apoi reconstituirea de nou si mai departe a societăti pe mane-di, adeca *domineca* in 17/29 c. s'a alesu numai unu presedinte si unu notariu ad hoc. In fine, de ore ce la consultarea de mane este invitata numai *tenerimea romana studiosa* din Buda-Pesta, si dupa ce eu acésta ocasiune se afă de mai bine ca la acésta adunare se ie parte *intrég'a junime romana*, presiedintele si notariulu ad hoc se insarcinara cu emiterea de locu a unui circulariu in mai multe esempiere, forma de completare a invitatiunei facute dilele acestea pe cale diurnalistica. Asia dura la consultarea fratiésca ce va avea locu manu, *domineca* in 17/29 c. precisu la trei ore d.m. in locuinta dlui At. Barianu, (Alte Postgasse nr. 1.) este invitata *intrég'a junimea romana* din Buda-Pesta. —

(= *Vivat Ilustritatea Sa dlu Ivacicovicu Giuri, nouu supremu comite alu Carasiului!*) Buletinu oficialu alu Ministeriului magiaru, alalta-ieri publica acésta — pré nimerita devenire; ea este démena de Ministeriului dlui Andrassy, si i face onore — intocmai ca si cum i-a facutu cea a episcopului romanu gr. catolicu de Lugosiu. Multi sunt, ce e dreptu, cari audindu despre intentiunea guvernului pentru acésta denumire, despre carea de multu se vorbesce, tineau fain'a de o pacalitura; caci ei vré a nu conobace nici merite, si nici o capacitate in dlu deputat de pana acuma alu Ciacovei. Dar acel omeni — au uitatu că traianu sub sublimulu si genialulu guvernului alu deákilor, care — mai bine do cătu si Bach, si Metternich, scia se gasescă si se apretiuiesca meritele si capacitatele si pre omenni cei mari, mai vertosu intre naionalităti. (Er cumca nouu dnu supremu comite pentru Carasiu, intr'adeveru este omu mare, a potutu se convinga ori-cine a avutu morocirea de a-lu fi vedintu vre o data!) Ce se tiene de meritele salo, noi am scis se scriemu o carte *intrég'a*, grösă ca pelea feciei domnilor dragi ai nostri — despre ele, (se'ntielege pentru plata buna;) dar intr'unu putienu spatiu ce ni se dede in „*Alb*“ ajunga a aminti atâta: 1. Dlu G. Ivacicovicu, in timpu de aprope siesse ani ca deputat, nici macar o unica data n'a votat contra guvernului si — nici n'a fugit u vre o data din dieta, ca unii alti colegi ai sei, romani si neromani, din drépt'a seu din stang'a, candu a fostu se-si deo votulu in unele cestiuni, ce li s'a imparutu că li-ar apesă *conscientia* seu — interesul; dupa sfécuri d'astea de conscientia, marel nostru barbatu nu s'a luat nici o data! 2. Dlu G. Ivacicovicu, cu cea mai mare abnegare de sine, a adus pana si sacrificiu d'a lasă ca Ciacova, oras insemnatu si tare impoporatu de romani si de serbi, se remana fora judecui de cercu, si acesta se deo *Dettei*, unui satu micu, dar nemtiescu. Cătu de mare sacrificiu a fostu acesta pentru dlu Ivacicovicu, se vede de acolo că dup' unu reportu ce avemu din Ciacova, prin mutarea judeciului cereunal la *Detta*, pretiurile caselor in Ciacova au scadiutu la diu-mete, si aci dlu Ivacicovicu, la o casa pré frumosă ce are in oras, se remana foră judecui de mai multe mii de florini. Acésta puru din patriotismulu seu celu sublimu, carele deci reclamă resplata din partea guvernului parinteseu. 3. Cu ocasiunea pertractărei cestiunei de naionalitate in Diet'a magiarilor, dlu deputat alu Ciacovei G. Ivacicovicu a avutu curagiul d'a spune că — si elu este representante alu romanilor si ca atare solenelu nega indrepertirea pretensiunilor naionale ale deputatilor romani! Apoi — nu sunt acestea merite si inca merite colosalii? Ba noi tienemu remuneratiunea multu pré mica! Dar marel nostru barbatu — este modestu. Omenii neprecep-

tori dieu că ar avea — chiar putienu si carte si — mai nu sciu ce. Noi insa dicem: cu atâta mai bine; celu putienu nu va face nebunii ca predecesorul seu dlu *Fauru*, celu intieleptu, carele nici de cum, nici la expres'a comanda de susu, nu vre se stime si s'a iubescă pe parintele eppu *Olteanu*. Prostu lucru. Ilustritatea sa noua va iubi si va stimă de siguru — pre ori cine va porunci dlu Andrassy si dlu Tóth Vilmos, seu macar secretarii acestor'a; inca döra si mai multu! — Am auditu de o profetie; s'a intemplatu acum vr'o dicece ani la o betfa in Oravita; acolo unu pacala alu naibei a denumit in batjocura, fiindu că nu scia gluma mai prosta, pre *Giuri alu nostru de supremu comite in Carasiu*, o ideia de carea insusi acesta si-a risu folele plin! astadi sublimulu Ministeriu magiaru puse pre MSa a inplini profet'a acelui pacala alu naibei! — Sé triaisca sublimulu Ministeriu alu genialului conte *Andrassy*! N'avenu cuvinte se-i spunem cátu ne a incantat! — (*Curiositatea d'a aflat pe corespondente noastre din Viena*.) este atâta de mare incátu o epistola ce ni sosi ieri de la dlu V. Gr. din Viena, era frumosu si fiu triaiata po de laturi. Dar dlu corespondinte alu nostru este barbatu cu totulu nedependinte de guvernui si intru cătu amiculu nostru, pentru alu causei si alu nostru interesu vr'e se remana necunoscutu altuia decătu noua, i promitemu că si mai de parte, casi par' acuma, corespondintele dsale vor merge in tipografia scrisse numai de man'a nostra. Cea de alalta ieri o puseramu, precum se vede, in fruntea fóiei, unde intr'adeveru i se cuvine loculu. —

= (*Principele Napoleone in Ajacis si Corsica*) Albina mai de unad'i si pronuncioă indigatiunea pentru cutesarea „principelui rosu“ seu „Plom Plom“, cu care returnă prin Franchia la Corsica, unde Napoleoudii se tenu ca a casa, si de unde ei credu că vor poté reocupá Tronulu Franciei. Suntemu detori asta data, la acestu locu, a dă satificatiunea cuvenita poporului francesu si a spune, că biotulu principe arogante, la trecerea sa prin Franchia, in mai multe locuri fu insultat in modu forte aspru; er apoi sosindu in Corsica, nici acolo nu gasi simpatia co-o caută, ci poporul se portă facia de elu forte nepasatu, ici colia pana si superatu. In capital'a Ajacio era adunatul nou-alesulu consiliu generale si principale Napoleone inca primește unu mandat, pe temeiul caruia elu speră că o se fia alesu de presedinte, si ca atare o se aiba cea mai buona ocasiune d'a agită pentru restaurarea dinastiei Napoleonilor in Franchia. Insa omulu nostru se afă reu insielatu. Desi partisarii lui pusera tóte in miscare pentru alegerea lui, totusi se dovedi că elu nu dispune de mai multe de cătu 14 voturi! Astfelui greu blamatu, elu si luă iute catrafusele si trecu in Italia la Livorno. Cale buna! —

= (*Hymen*) Dlu Jos. Vulcanu, redactoriul „Familiei“, in 10/22 l.c. a incredintiatu de fatoria si-esi socia pe domnisor'a *Aurelia Popoviciu*, flica dlui Alessiu Popoviciu, advocatul si posesore in Comlosiu, cotoiu Aradului. Provintia divina se binecuvanta jun'a parechia, si se reverse a supr'a ei tóte darurile ce se receru pentru o vietă in deplina fericire!

Dem. Anastasiu Lica.

(*Necrologu*.) Sunt tocmi 8 dile de candu reposă intru Dlu, aici in Pesta, in etate de 69 de ani, barbatulu alu carui nume ilu puseram in fruntea acestui necrologu, — unul dintre filii națiunei romane cei mai minunati! De spiritu vîu si ageru, de caracteru firmu si resolutu, de o voia si activitate ne-adormita si emancipata, dlu *Anastasiu Lica*, nascutu romanu macedonénu, a fostu unul dintre cei mai intreprinditorii comercianti si cetatiensi ai capitalei unguresci. Dar densulu, tienondu la aceea rigore si tenacitate si in cas'a si famili'a sa, si chiar in biseric'a sa, adesea a venit in conflict cu lumea cea — mai putienu riguroasa si consecinte. Astfelui Dsa dupa unu conflict ce a avutu cu romanii pestani nainte de 25 ani, la alegerea de parochu in Pesta, fiindu că s'a semitutu vatematu in semtiulu seu de dreptate si in convictionile sale naionale si religiunari, a parasit partea si parochia romana si — a trecut la greci, si pre candu rudeniele sale, chiar uniculu seu frate, erau romani zelosi, elu era suflerul grecilor in tóte luptele loru cu romanii. Acestu contrastu a mersu, pana a o-

pri parochului romanu d'a-i mai calcă cas'a si pana a dă copiloru sei crescere mai multu grecesca! Putieni, pré putieni barbati romani i erau suferiti si simpatici! Redactorele de astazi alu „Albinei“ era unul dintre acestia, si multu timpu in desiertu s'a nevoit, a-lu impacă cu natiunea sa. Atât'a numai promitea confiden-tialimente, că in testamentulu seu — nu va face declinire intre romani si greci, si — dupa unu estras ce „P. L.“ publică din testamentulu reposatului, astă se vede că intr'adeveru n'a facutu declinire. Elu a adunat o avere de milionă, dar a lasat dupa sine si o familia numerosă. In testamentulu seu si cu gur'a a lasat mai multor biserici ortodoxe si unor instituti filantropice legate inseminate; cuprinsulu loru nu se acie specialu, fiindu că, cum obser-varamu, parte mare a lasat numai cu gur'a, de ore-ce biotulu de trei ani orbise cu totulu si nu mai era in stare a serie; dar eredii sei de-jă se fia declarat că le vor realiză si pre cele lasate cu gur'a. — Ce ne prinde mirare este, că nu astă nemică despre o fundație pentru o scoala mare greco-romana confessiunale in Pesta, alu carei planu la anulu 1866 ni l'a arestatu gat'a, descrisul cu insasi a sa mana!

Dupa tóte — nu ni remane de cătu a ofta reposatului nostru din inima curata: Să-i fia tineren'a usiéra! —

Convocare.

Onorati membri si oficiali ai comitetului Reuniunei invetiatorilor romani din Inspectatorale Temisióra si Vinga prin acésta sunt conchiamati la siedintia pre df'a de 22 octombrie vechi, in scol'a rom. din suburbiiul Fabricu al Temisorii, cu care ocasiune sunt a se desbat urmatorele puncte:

1. Cum si prin ce midilociu are a se uni, respective consocii cătu mai curendu Reuniunea noastră cu cea Lipovana, alu carei comitet u are a fi de timpuriu incunoscintiatu, (conformuclusului adus in adunarile generale ale ambelor reuniuni,) spre a se pune si acesa in o asemenea contielegere.

2. Care se fia cea mai buna procedere a noastră, ca cu ocasiunea consocirei se potem conchiamă si insintiā multu dorita Reuniunea generala a tuturor invetiatorilor romani gr. or. din cele 4 protopopiate, anestate diecesei aradane.

3. Despre tacsele seu competitintele de solvitu ale membrilor deja insemati.

4. Facerea unui preliminariu.

5. Inca unele cause grave si urgente, privitorie la sortea si existintă a noastră a invetiatorilor romani.

Totu cu acésta ocasiune am dorit a audi ceva mai de aproape — dara prin ei in persona — si despre cei cinci invetiatori rom. suspensati, despre cari cetiram o intercalatiune in urulu 82 alu Albinei. (NB! Se mi uitati că cauza a intrat in roataiul ei regulat!) —

R e d a c t o r i u

E. Andreescu m.p.
presedintele

Reuniunei inv. rom. din In-spect. Temisiorei si Vinga.

Postu de contabilu.

Cu privire la apropiarea timpului pentru activarea „Institutului de credit si de economii“ „Albina“, care in prim'a linia se va ocupă cu afaceri de economii si cu operatiuni de creditu ipotecariu si de escomptu, se deschide prin acésta concursu pentru ocuparea postului de contabilu la acelui institutu.

Competentii au d'a tramite cererile loru provediute cu documente autentice despre qualificatiunea loru teoretica si practica, despre servitiul loru de până acum la asemenei institutu ori alta careva banca, si despre cunoștința de limbi, la comitetulu subsemnatu (Sibiu, strad'a Macelarilor, Nr. 110) pana in 30 noiembrie a.c. calind. nou, arestandu totuodata si conditiunile, pre langa cari sunt aplecati a primi acelui postu.

Sibiu, 20 octobre 1871.

Comitetul pentru fundarea Institutului de credit si de economii „Albina“

R E S P U N S U R I .

1. Tuturor cu corespondintep nepublicate: Le vom folosi pe ronda; dar suntemu curopiti. Chiar astazi intr'o dia primiri 21!

2. Dlu N.C. in Tem. si G. Cr. in Aradu: N'am primis desturci!

Concursu

Pentru ocuparea statiunei invetatoresc la scol'a rom. gr. or. confessiunala din comun'a Slatina, protopresbiteratul Boros-Ineu, inspectoratul Deznei, se scrie concursu pana la 31 oct. st. v. a. c. candu va fi si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: 100 fl. in bani gat'a; 10 chible de grâu; 10 de cuceridui; 10 orgii de lemne; 8 centenarie de fenu, si cortelul liberu cu gradina de legumi. — Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si tramite recursule loru pana la terminul mai susu desifit, instruite conform Statutului organicu, deadreptul subscrisului Comitetu parochialu.

Slatina, in 11 oct. 1871. st. v.

Comitetul parochialu.
In contilegere cu Nicolau Polisiu m. p.
inspec cerc. de scol'e.

Concursu

Pentru ocuparea postului de invetatoriu la a II-a clasa nou-infintata in comunitatea Ciclova-romana, protopresbiteratul Bisericei-albe, se scrie prin acésta concursu. —

Emolumentele anuale sunt:

- a) in bani gat'a — 300 fl. v. a.
- b) in naturalie $\frac{1}{4}$ jugere de pamant fructuosu ca gradina in estravilanu.
- c) 5 orgii de lemne tiapliga, din cari este a se incaldă si scol'a.
- d) quartiru liberu, coresponditoriu.

Doritorii de a ocupa acestu postu invetatoresc vor avea a-si instruită petitionile loru concursuale cu — carte de botezu, cu testimonia despre sciintiile pregaritiorie nainte de a intra in preparandia, cu testimoniu despre absolvarea cursului pe pedagogicu la institutul din Aradu, atestatulu de calificatiune de la Venerab. Consist. diecesenu, apoi despre servitiul de pana acuma si despre portarea loru morală; — astfelui instruite si adresate catra Comitetul parochialu din Ciclova, le vor substerne pré Onor. D. protopresbiteru in Jamu, pana in 7 novembre a. c. stil. vechiu. —

Ciclova-rom., in 7 oct. 1871.

Comitetul parochialu.
In contilegere cu:
1-3 Josifu Popoviciu, m. p.
protopresb.

Concursu.

Se scrie pentru urmatorele statuni invetatoresc vacante in protopresbiteratul Pestesului:

1. Feketó, cu emoluminte: 168 fl. lăsa si de totu prunculu căte 20 cr.
2. Bulz, cu 168 fl. lăsa.
3. Suntcius, cu 160 fl. lăsa.
4. Remet, cu 120 fl.; 9 chible de bucate.
5. Lugosulu-de-sus, cu 105 fl. lăsa.
6. Tinód, cu 75 fl.; 9 chible de bucate.
7. Birtini, cu 100 fl. lăsa.
8. Calatze, cu 120 fl. lăsa.
9. Surducu, cu 90 fl.; 9 chible de bucate, 60 portiuni de fenu si atatea da fuior; 4 stangeni de lemne.
10. Cornitielu, cu 200 fl.; 6 chible de bucate; 6 stangeni de lemne.
11. Lugosulu-de-diosu, cu 125 fl.; de totu prunculu căte 30 cr.; 12 chible de bucate, 1 vica de fasola, 6 stangeni de lemne, si de la tota cas'a o portiune de fenu.
12. Vale-M., cu 200 fl.; 8 chible de bucate.

Cei ce voiesc a recurge pentru vreuna din aceste statiuni sunt poftiti a se adresă catra subscrisului pana la 25 a lunei curinte, la locitatea oficiului seu in M. Telegdu.

Datu in M. Telegdu, in 11 oct. 1871.

Pentru Comitet
J. F a s s i e m. p.
protopres. Pestesului si
inspect. de scol'e.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetatoresc la scol'a romana gr. or. din comunitatea biserică Sanu-Mihailu-romana, se deschide concursu pana in 1. novembrie a. c. cal. v.

Cu acestu postu sunt impreunate următoarele emoluminte: 100 fl. v. a.; 30 metri grâu; 2 jugere pamant de aratura; 4 orgii de lemne; $\frac{1}{4}$ jugeru de visă, si quartiru liberu cu diame-

tate gradina.

Cei ce voiesc a ocupa acestu postu, au a-si tramite recursurile loru, adresate subsemnatului comitetu, — catra subscrisulu Inspectoratului cerc. de scol'e, avandu acole recursuri a fi instruite cu documentele necesare, despre scoliile pregaritiorie, despre absolvarea preparandiei, despre essamenul de calificatiune si despre portarea sa. Cei-că vor avea 4 clase capitale seu clase gimnasiale, vor fi preferiti.

Sanu-Mihailu romana, 9 oct. 1871.

Comitetul par